

Kasvualuekokemuksia pellolta kulutukseen

Jaakko Karvonen
Suomen ympäristökeskus syke

Tuotantoketjun haastattelut

- Kokonaisuudessaan otos oli pieni, yht. 10 hlö, yhteenvetona:
- **Viljelijät:**
  - Huolina satoriskit, kalliit koneet ja kustannusten nousu,
  - Lannoitteiden osalta onneksi verrattain vaatimaton kasvi (– Mutta epäiltiin hankkeen kokemuksena, että vahvan korren vuoksi kuitenkin tarve lannoittaa)
  - Maatalouspolitiikan poukkoilevuus haaste.
- Riskien jako ja tuotonjaon tasapuolisuus
  - Osuuskuntamalli esitetty, muttei suoraa kannatusta haastelluilta, ei ainakaan vielä.
  - Todennäköisesti jotain heijastelua enemmänkin alkutuotanto -> kauppa –välisestä tulonjaosta

Kuva: Sanna Saarnio

Koneurakoitsijat:

- Koneurakoitsijoilla kalliit koneet ja kustannukset ja konerikot riskeinä.
- Kustannushaaste ei ole suora ongelma koneurakoitsijalle, mutta välillisesti kyllä: Kallis tuote ei mene kaupan, eikä myöskään urakointia tarvita.
- Osuuskuntamalli ei saanut suoraa kannatusta haastelluilta, ei ainakaan vielä, mutta ehkä siinä tapauksessa, että olisi tarve varmistaa lisää työtä.
- Koneurakoitsijat tavallaan itsenäisiä: selkeä oma osuus ja todennäköisesti kyky hinnoitella työ asianmukaisesti.

Kuva: Jaakko Karvonen

Kasvualustan käyttäjät:

- Puutarhoilla kasvualusta kiinnostaa, ominaisuudet ihan hyvät mutta erilaiset kuin turpeella,
  - Seoksen muokkaus on tärkeää, esim. ruoko-turve –yhdistelmä.
  - Vaatii opettelua ja muutoksia toimintatavoissa.
- Laatuvaihtelut, saatavuus ja esim. rikat kysymysmerkkeinä, samoin tuotteen hinta.
- Käsiä tulisi sitoa mihinkään kasvualustaan vielä, kun turvetta saa ja se on tunnettu ja toimiva.
  - Valmius kuitenkin avainasiakkuuksiin, kumppanuuksiin tai vastaaviin on, jos hinnat muuttuvat ja/tai saatavuus esim. turpeen osalta kyseenalaistuu tulevaisuudessa.
- Asiakkailta turpeen korvaamiseen ei ole tullut painetta ja odotetun murroksen, eli siirtymän turpeettomaan aikaan, nopeus varsin epäselvä.
- Turve on erinomainen kasvualusta jota on myös opittu käyttämään – ehkä myös pientä varovaisuutta olla alkamatta korjaamaan jotain, mikä ei ole rikki.

Jalostuksen puolelta:

- Pahin, tai paras, kilpailija on turve
- Luomukelpoisuus on olemassa
  - Silti viljelyssä kemiallisen torjunnan käyttö on huomioitava (Ruokavirastosta konsultaationa saatu kehoitus varovaisuuteen, sillä EU:ssakin maaperäjäämät ovat tavantakaisia).
- Kannattavuuden oletetaan parantuvan tuotantoketjun hioutuessa
- Logistiikka käytännössä pakottaa hajautettuun tuotantoon
- Muitakin alustaan sopivia kasveja kaivataan tukien piiriin – parempi alusta ja parempi kannattavuus.

Sopimusmalli

- Sopimukseksi käynee tavallinen viljelysopimus (ks. esim. VYR tai MTK) ja vain pienin lisäyksiin.
  - Tuotteen luovutus ja rahaliikenne voivat vaihdella – paaleissa, silppuna kÄrryssÄ, aumattuna, muu... (Massa/tilavuusperuste) (tapauskohtainen harkinta)
  - Patoaminen ja auman paikka, ja aumaan liittyvät työt lisÄosina totutusta.
  - Vesitason nosto voi johtaa erilaisen konekannan kÄyttöön.
  - Ruokohelpi ei kuitenkaan ole uusi kasvi, tietoa löytyy.
  - SÄÄ on aina arvoitus – sato-odotuksesta poikkeaminen.
  - JÄrvisuo' on korjuuseen rannalta on olemassa koneistusta, joissa ilmeisesti kehittÄmistÄkin vielä olisi.
  - Reiluus – jos jotain sattuu, niin ei sanktioida esim. satomenetystä, tuntuma oli, ettÄ halutaan jossain mÄÄrin enemmän kumppanuutta.
  - Herkkyys tuotantopanosten hintojen muutoksiin huomioitava (viimeaikaiset heilunnat).

Kasvualueen käyttäjäkokemuksia

Vastauksia vain muutama, mutta suuntaviivoja saadaan:

- Vadelma, mansikka, luonnonkasvit, perennat, yrtit, monivuotiset vihannekset, puut, pensaat, kehäkukka, tomaatti ja salaatti.
- Tarvitaan muutakin mukaan, esim. biohiiltä, turvetta, bokashimultaa.
- Ei tiivisty jos kastellaan pistoolilla, karkea pinta suojaa haihdunnalta ja rikoilta.
- Karkeus kuitenkin myös haitta pienille taimilla ja niiden koulinnoille.
- Paalinarua oli päässyt mukaan (vahinko murskauksessa)
- Vaihteleva maatumisaste on haaste.
- Vedenpidätys erilainen kuin turpeella
  - Erilainen lämpötila ja kosteusolot
  - Lannoitus katsottava uudestaan kohdilleen.

Miksi tarvitaan uutta, muuta turpeen lisäksi?

Table 4. Total estimated market in 2050 based on the expected market increase (Table 2) and a more realistic estimate of the potentially available materials (Table 3).

	2017 (Mm ³ y ⁻¹)	2050 (Mm ³ y ⁻¹)	Increase %
Peat	40	80	200%
Coir	11	46	418%
Wood fibre	3	30	1000%
Bark	2	10	500%
Compost	1	5	500%
Perlite	1.5	10	667%
Stone wool	0.9	4	433%
Soils / tuffs	8	33	413%
New		65	
Total	67	283	

Blok, C., Eveleens, B. and van Winkel, A. (2021). Growing media for food and quality of life in the period 2020-2050. Acta Hort. 1305, 341-356 DOI: 10.17660/ActaHortic.2021.1305.46. <https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2021.1305.46>.

- Ennuste on, että kasvualustojen kysyntä moninkertaistuu
- Ilmasto- ja ympäristö-, energiapolitiikka – mihin haluaakaan viitata.
- Merkittävästi kasvava markkina (ennuste)

Kasvualustan käyttö tulevaisuudessa

- Kasvualustan käyttö jakautuu kasvisten ja huone- ja koristekasvituotannon välillä.
- Jos kasvialustatarve toteutuu, mutta sitä ei onnistuta tyydyttämään, niin mihin rajallisia kasvialustaresurssia käytetään?
  - Koveneeiko kilpailu ruoan ja huonekasvien välillä?
  - Muuttuvatko markkinat (tuotteet, tuotteiden hinnat, kannattavuudet ja saatavuus)?
  - Ottaako jopa EU asiaan kantaa jollain tasolla (vrt. vastaava kysymys uusiutuvan energian saralla)?

Nämä vain esittäjän heittoja, joita ei kuitenkaan malta olla lisäämättä.

	2017	2050	
	Mm ³	Mm ³	Demand increase %
Vegetables	19	48	255
Ornamentals	40	196	491
Total	59	244	415

Handout for the presentation by Chris Blok, Chris.Blok@WUR.nl
at the IPS 50th Anniversary Jubilee, Rotterdam 2018

Kiitos! Kysymyksiä tai huomioita?

Jaakko.karvonen@syke.fi

Maa- ja metsätalousministeriö

**Nappaa
hiilestä
kiinni**

MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Väliotsikkopohjia

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute